

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DE VITA || ET MORIBVS IGNA-||TII LOIOLAE,|| QVI
SOCIETATEM IESV || fundauit, Libri III.|| Auctore Ioanne
Petro Maffeo, pres-||bytero Societatis eiusdem.|| Ex
auctoritate superiorum.||**

Maffei, Giovanni Pietro

Köln, 1585

VD16 M 110

Molestiæ scrupulorum, & tentatione[m] eiusdem. Cap. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68259)

gregia totius corporis firmitate; detractis paulatim viribus, omnis ille vigor acerrimi bellatoris, & forma viridis iuuentæ profus elanguit.

Molestia scrupulorum, & tentationes eiusdem. Cap. VI.

EIusmodi vitæ cursum aliquandiu securus Ignati⁹, magno animi fructu sine vlla offensione tenuerat, nondum grauiora prælia, & occultas demônû artes expertus, quibus incauta menses hominum ad præclara tendentium, si præsertim suis viribus ipsi confidant, facile in fraudem inducitur; cum repente quædam illi obijcitur species, cuius, quamuis identidem apparentis, formam & figuram satis explicare nõ posset, multis distincta luminibus, & grato quodam splendore collucens, quod spectrum diabolicum postea, vt dicemus, agnouit; iisdemque ferè diebus cum se illuue & squalore obsitum animaduerneret, atrox illa cogitatio nec opinantem inuasit: Quæ, malum, ratione, miser, impulit, vt relicta patria, cognatis, amicisque potentibus, pedore
ac

ac dira macie deformatus, tristiſſimo
 & obſoletiſſimo veſtitu, vel ſtipem
 in triuijs corrogares, vel inter infi-
 mas plebis minutæ quiſquilijs lateres
 inglorius? nōn ne intermiſſa militiæ
 honoratæ ſtipendia, dulciſſimosque æ-
 qualium conuictus; & priſtinæ fortu-
 næ cultum, victumque maiore cū tua
 tuique ſanguinis dignitate repeteres?
 Hæc, & alia id genus vbi animo vehe-
 menter obiecta; auctorem ſenſit Igna-
 tius illico; & quamuis initio paulisper
 ea recordatione commotus, tamen vt
 ſe collegit, illam ita cōſtanter ab ſe re-
 iecit ac repulit, vt vltro etiam familia-
 rius quàm antea, ſe ſe cœtibus atq; col-
 loquijs egentium & mendicorum in-
 fereret. qua ſubmiſſione victus prin-
 ceptorque ſuperbiæ, rurfus Igna-
 tio templum ingredienti ad officia di-
 uina celebranda, quibus mira cum at-
 tentione ac perſeuerantia quotidie da-
 bat operam, vt diximus; incepti ope-
 ris molem ac difficultatem ita repræ-
 ſentauit, quaſi eius ærumnas & incom-
 moda miſerans diceret: Hem infelix I-
 gnati, annis vtique ſeptuaginta, quot

C ætas

etas tua recipit, in tantis tibi laboribus, in tanta vitæ asperitate degendum est: quos tu, præsertim vrgente senio, tolerare qui poteris? Tum ille fortiter, nec sine contemptu: Quasi verò, inquit, mihi tu vel vnius diei spatiū præstare possis. Hæc duo prima post conversionem Ignatius de summa rerum certamina subiit: quorum utroq; turpiter superatus humani generis hostis, vbi se irruptione & aperta vi nihil proficere intelligit, longè diuersa bellandi ratione, dolo, cuniculisque grassari constituit. Neque abnuuit Christus, pugnarum eiusmodi iustissimus arbiter: qui vt neminem supra id quod potest, oppugnari permittit, sic militibus suis, quos gratiæ diuinæ præsidio, & liberæ voluntatis arbitrio ad omnē virtutem exercet, ne parta semel victoria per otium torpeant, nouam in dies gloriosi triumphi materiam deesse non patitur. Est igitur in dæmonis artibus, quas ad bonorum perniciem assidue meditatur, illa vel pessima; vt quos ita videt studio virtutis ac religionis addictos, vt inde terrestrium
vel

vel honorum spe, vel commodorum
& voluptatum illecebris auelli non
possint; hos per speciem ipsiusmet ho-
nesti quod adamarunt, ad immode-
ratam inedia[m] & carnis macerationē
acrioribus incitamentis impellat, eos-
demque præteriti temporis piacula re-
putantes, ac cælestis iræ seruili metu
perculsos, in singula momēta misero
quodam angore sollicitet. id autem eo
consilio, vt vel planè defecti viribus,
per causam recuperandæ valetudinis
paulatim ad socordiam atque ad igna-
uiam delabantur; vel assidua scrupu-
lorum agitati molestia, dum se ipsi ca-
lumniari non desinunt, si minus iner-
tia, certè defatigatione ac lassitudine
ab incepto desistant. cuius vtriusque
cladis vtinam ne tā multa nobis quo-
tidie exempla suppeterent. Hæc igitur
eadem fraus Ignatium quoque in
discrimen adduxit. Obtinuerat ille
(quemadmodum dicebamus) ex quo
se se ad Christum adiunxit, in summa
vitæ austeritate perpetuam animi tran-
quillitatem atque lætitiā: quam ne
ex quotidiana copia vilem duceret,

ne cui suis ipse meritis per insolentiã ad-
scriberet; ab ijs quas diximus, tentatio-
nibus cœpit illi pater cœlestis vniuer-
sam repente subtrahere, sic, vt interdũ
cum maximè gaudens exultaret in Do-
mino, tunc subito, nulla præcedente si-
gnificatione, prorsus exui nudarique
se omni gaudio & iucũditate sentiret:
nec iam in precibus, neque in psalmis,
neque in cæteris, quibus assueuerat, pie-
tatis officijs vllam inueniret omnino
delectationem aut requiem. idq; cum
ei frequenter accideret, attonitus rei
nouitate, animo suspensio, ac mirè so-
licito, causas eius varietatis & immuta-
tionis inquirere, ac dubitare apud se, re-
ctè ne confessionem in Mõte ferrato,
quam diximus, peregisset? quidquã-
ne omisisset, quod ad integram crimi-
num accusationem attineret? ac proin-
de num idcirco fortasse Deum adhuc
iratum experiretur? Quæ ille dum an-
xius agit, arrepta occasione diabolus
perturbandi hominis, deque suo statu
deiciendi, hanc ipsam suspicionem at-
que formidinem institit illi vehemen-
ter etiam atque etiam incutere. Ex eo
tem-

tempore tyro vanis agitari terroribus, dies noctesque fletibus iungere, nullam capere partem quietis. Itaque dum amissam recuperare conscientiam pacem, & harentem visceribus pestem omniratione conatur euellere; non satis habuit peccata vetera, quorum de confessione ambigebat, iterum, iterumque; apud sacerdotem exponere; sed etiam cuiusdam concionatoris monitu, qui Minorellæ per eos dies agebat, totius vitæ noxas, quotquot reuocare in memoriam potuit, in libellum relatas, quod ad Montem ferratum antea fecerat, quam accuratissime rursus explicuit. Sed (quod sæpe contingit) quod sibi adiumento fore putabat, id erat ei contrarium maximè. si quidem ipsa commemoratione rerum, quas aliquando obliuisci oportuerat, fiebat, ut etiam si quid ipsa die mitigatum fuerat, recrudesceret. Nec iam tantummodo superiorum aunorum delicta occupatum animum amarissima superstitione torquebant, sed etiam presentis temporis cura pauorque, ne inuisa Christo sua essent studia, neu Dominum suis om-

nib⁹ dictis, factis, cogitatis offenderet. Quocirca multis iā rebus frustra tentatis, vnum dumtaxat occurrebat illi remediū, nec sanè spernēdū; vt sacerdos p̄ potestate omnino sibi posthac eiusmodi suspicionibus ac recordationib⁹ interdiceret. Sed id ipsum consilij ad eum deferre non audebat, peruersa videlicet ratiocinatione delusus, ac verit⁹ ne sibi min⁹ ea medicina prodesset, cui⁹ ipsemet auctor extitisset. Inter has ergo curas, graui pressus moestitia cum ita iaceret, vt nulla iā res mitigare dolorem posse videretur; inuasit hominem atrox & saeva cogitatio, vt ad luctus miseriasque finiendas, è fenestra cubiculi (Dominicanorum hospitium fortè utebatur) semetipse precipitem daret. Quam ille cogitationem, ope diuina cum acerrime repulisset, subiit animum firmitas & constantia cuiusdam anachoretæ, quem in Patrum historia legerat, impetrandi gratia nescio quid, quod vehementer optaret, omni cibo tamdiu abstinuisse, quoad per eam abstinentiam propitiato numine voti compos existeret. & quam-

quamquam periculosa admodum ea ratio videbatur, metusque suberat, ne tam audaci incepto Deum irritaret potius, quàm reconciliaret sibi; tamen tota re apud se diu multumque agitata, ne quid omnino intentatum relinqueret, illum ipsum rigorem perseuerantis inediae sine vlla dubitatione experiri constituit, atque ita experiri, vt nihil interea de quotidiana precatione, verberibus, & cætera corporis maceratione remitteret. Dies igitur vnus, duo, tres, quatuor, nec tamen aut linq̄ui animo, aut molestia liberari. itaq; ad septimum vsque diem obfirmata mente ieiunium extendit, extendissetque porrò, ni sacerdos idē, cui sua non modo vitia, sed etiam bona, & intimos omnes animi recessus ac latebras diuino quodam instinctu nudas & apertas habebat, pro imperio vetuisset eum longius progredi, minis insuper additis, ni paruisset, illum à sacra corporis CHRISTI communionē prohibendi. Hac igitur tam seuera denuntiatione deterritus, cibum sumpsit Ignatius, & illo quidē, ac postero die fuit illi

quies: tertio verò eadem illa peccata
rursum occurfare memoriæ. quarum
cogitationum initia dum admittit in-
cautius, ac species (vt fit) speciem addu-
cit, sensim in pristinos fluctus, æstusq;
solicitudinum reuolutus; cùm ex vna
parte prorsus instaurandum confessio-
nis mysteriũ iudicaret, ex altera vero
id sibi non modo non profuisse, verũ
etiam nocuisse antea cerneret; ex vche-
menti fluctuatione tam graue tædium
præsenti miserix mentẽ eius inuasit,
non quidem vt de morte oppetenda,
sed vt de abiicienda seueriore discipli-
na, & sæculi commodis repetendis ma-
gno quodam impetu cogitauerit. Ve-
rum in tantis tenebris ac procellis nu-
tanti, & in magnum adducto pericu-
lum, peropportune radius diuinæ bo-
nitatis affulsit, cuius beneficio diaboli-
ca discussa caligine, totius tentatio-
nis exordia progressusque attente con-
siderans, liquido comperit, omnes il-
los conscientix stimulos, vanasque
suspiciones à malo spiritu fraudulen-
ter immissas, ac proinde sine vlla dubi-
tatione constituit, præteritę vitę labes,
quod

quod ad confessionem attineret, perpetua obliuione conterere. Atque in hūc modum singulari Dei beneficio, non modo infelicem illam sui calumniandi miseriam ac pœnam euasit ipse, verum etiam alios curandi, qui eadem ægritudine laborarent, miram à patre luminum facultatem & scientiã est consecutus.

*Ignatij profectus in spiritu.
Cap. VIII.*

Hisce igitur periculis perfundus Ignatius, ac veluti auulsus ab vberibus; maiores quotidie efficiebat in solida virtute processus: & quo acrior ac diuturnior probatio fuerat, eo magis idoneus euasit ad noua omnipotentis Dei charismata capienda: in quibus fuit illud eximium. Cum enim religionis causa ad eum Pauli Apostoli extra oppidum peteret, & in ipso itinere ad Rubricatum amnem, qui Minoreffam interfluit, constitisset; nec opinanti repente diuina quædam oborta lux est tanta, tamque mirifica, vt momento pœnæ temporis nullo magistro quàmplu-

C 5 rima